

ността на държавата. Съ това той увлече маситѣ учителски, прибра ги при себе си и ги тикна въ културтрегерската работа за преуспѣването на „нацията“ и „културната държава“. Разгледайте ръста на Съюза следъ V конгресъ въ началото на 900-тѣ години, когато неговата дейность се нагласява споредъ нуждитѣ на „обществото“ и държавата, и вие ще видите, че той бързо нараства отъ 1318 презъ 1898—99 г. на 3005 презъ 1899—900, на 3227 презъ 1900—901¹⁾ и т. н., когато въ числото на цѣлия учителски персоналъ за сѣщото време имаше застой.

Това бързо увеличение на съюзнитѣ редове и махването на § 24 се дължатъ на „отстѣпленieto“ на държавата; но тя именно отстѣпи и не преследваше учителството, защото учителството отдавна бѣ отстѣпило отъ оня пътъ, отъ който § 24 искаше да го отбие. Това, което не можеше напълно да постигне на времето си § 24, постигна го животътъ, съществуването на въпросния § стана безпредметно, и той биде отиѣненъ. Ако животътъ на БУС не бѣ дошълъ на помощъ на държавата, то тя би намѣрила достатъчно сили, за да прегради пътя на учителството. § 24 ѝ бѣ достатъченъ за времето да постига целитѣ си; ако той не би билъ достатъченъ, като членъ на една инструкция, държавата би го направила членъ въ единъ законъ и би употребила редъ усилия да унищожи вредната за нея дейность.

Примѣри за тезата ни има много. Срещу грозящата я опасность отъ тогавашното социалдемократическо учителство, Апостоловъ и Мушановъ въ създаденитѣ отъ тѣхъ закони за просвѣтата, и м-ръ Кръстевъ, съ своя законопроектъ за сдружаванията, създадоха редъ клаузи, стѣснителни и унищожителни за гражданскитѣ и политически свободи на нар. учителство. Още по-ясно тѣзи стѣснителни мѣрки се подчертаха чрезъ чл. 70 отъ З. Н. Пр. и Закона за защита на държавата, които сж прѣко насочени противъ класосъзнателното учителство.

Изравнение заплатитѣ на селски и градски учители презъ 1899 год. И по този въпросъ има много да се каже. Ние само ще спомнемъ, че като се има предъ видъ общото намаление на заплатитѣ отъ 12%, последвало веднага следъ изравнението на заплатитѣ между градскитѣ и селски учители, е просто смѣшно да се трѣби за нѣкакви си придобивки. Съ този актъ, между другото, министерството подготви народното учителство, намаза му врата, за да го въпрегне да работи по десѣтка, като му плащаше мизерно — 50 лева на учителитѣ отъ 1 село за цѣлата ваканция.

Бойкотътъ на педагогическитѣ конференции презъ 1905 год. се изрази противъ тѣхнитѣ стѣснителни, бюрократически наредби. И за да не бждемъ дълги и отежчителни, ние ще отговоримъ на кратко съ думитѣ на тогавашния редакторъ на в. „Учителска Искра“, Г. Кръстевъ: „Когато министерътъ на Народната Просвѣта се увѣри, че „революционната“ акция (отнася се за бойкота на педаг. конференции. Б. м.) на общодѣлцитѣ почива върху официалния възгледъ за задачитѣ на конференциитѣ, той нѣмаше причина да не удовлетвори учителството.

¹⁾ Стр. 50 отъ Юб. сборникъ на БУС.